

TRIBUNAL DE PRIMERA INSTANCIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
Soud prvního stupně Evropských společenství
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
GERICHT ERSTER INSTANZ DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS
ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF FIRST INSTANCE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
TRIBUNAL DE PREMIÈRE INSTANCE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT CHÉADCHÉIME NA GCOMHPHO BAL EORPACH
TRIBUNALE DI PRIMO GRADO DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA

EUROPOS BENDRIŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉG EK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
IL-QORT TAL-PRIMĪSTANZA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
GERECHT VAN EERSTE AANLEG VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
SĄD PIERWSZEJ INSTANCIJ WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE PRIMEIRA INSTÂNCIA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKYCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT

Prese un informācija

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 79/05

2005. gada 21. septembrī

Pirmās instances tiesas spriedumi lietās T-306/01 un T-315/01

Ahmed Ali Yusuf, Al Barakaat International Foundation un Yassin Abdullah Kadi/Eiropas Savienības Padome un Eiropas Kopienu Komisija

PIRMĀS INSTANČES TIESA PASLUDINA PIRMOS SPRIEDUMUS PAR AKTIEM, KAS PIENĒMTI CĪNAS PRET TERORISMU IETVAROS

Eiropas Kopienas kompetencē ietilpst privātpersonu līdzekļu iesaldēšana cīņās pret starptautisko terorismu ietvaros. Tā kā tos paredz ANO Drošības padome, pār šiem pasākumiem bieži netiek veikta tiesas kontrole. Ar tiem netiek pārkāptas vispārēji atzītās cilvēka pamattiesības.

Atbilstoši Apvienoto Nāciju Statūtiem Drošības padome ir atbildīga par starptautiskā miera un drošības uzturēšanu. ANO dalībvalstīm ir jāizpilda tās lēmumi gan pašām, gan ar starptautisko organizāciju, kuru dalībnieces tās ir, starpniecību.

Gan pirms, gan pēc 2001. gada 11. septembra terora aktiem Drošības padome pieņēma vairākas rezolūcijas par *Taliban*, Osamu bin Ladenu, *Al-Qaida* tīklu un to sabiedrotajām personām un organizācijām. Visas ANO dalībvalstis ir aicinātas iesaldēt līdzekļus un citus finanšu resursus, ko tieši vai netieši kontrolē šīs personas un organizācijas. Sankciju komiteja ir atbildīga par attiecīgo personu un organizāciju un to iesaldējamo finanšu resursu identificēšanu un pieteikumu par atkāpes izdarīšanu izvērtēšanu.

Šīs rezolūcijas tika īstenotas Kopienā ar Padomes regulām¹, kurās ir noteikts, ka attiecīgo personu un organizāciju līdzekļi ir iesaldējami. Šīs personas un organizācijas ir ietvertas sarakstā, kas atrodas regulu pielikumos un ko regulāri pārskata Komisija, pamatojoties uz Sankciju komitejas atjaunoto informāciju². Valstis humanitāriem mērķiem var ļaut izdarīt atkāpes no līdzekļu iesaldēšanas pienākuma.

¹ Šobrīd – Padomes 2002. gada 27. maija Regula (EK) Nr. 881/2002, ar kuru paredz īpašus ierobežojošus pasākumus, kas vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, kas saistītas ar Osamu Bin Ladenu, *Al-Qaida* tīklu un *Taliban*, un ar kuru atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 467/2001 (OV L 139, 9. lpp.).

² Skat., visbeidzot, Komisijas 2005. gada 22. augusta Regulu (EK) Nr. 1378/2005, ar ko 52. reizi groza Padomes Regulu (EK) Nr. 881/2002 (OV L 219, 27. lpp.).

Vairākas attiecīgās personas un organizācijas cēla prasību Pirmās instances tiesā par šo regulu atcelšanu³. Šodien Pirmās instances tiesa pasludina pirmos divus spriedumus šajās lietās.

Padomes pilnvaras ekonomisko sankciju piemērošanā privātpersonām

EK līgums⁴ ļauj Padomei uzlikt ekonomiskās un finanšu sankcijas trešām valstīm, ja to paredz Eiropas Savienības kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) ietvaros pieņemtā kopējā nostāja.

Pirmās instances tiesa nosprieda, ka Padome tāpat ir tiesīga pie tādiem pašiem nosacījumiem⁵ cīņās pret starptautisko terorismu ietvaros piemērot privātpersonām tādas ekonomiskās un finanšu sankcijas kā līdzekļu iesaldēšana.

ANO tiesību pārkums pār Kopienu tiesībām

Pirmās instances tiesa atzina, ka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām ANO dalībvalstu pienākumiem atbilstoši Apvienoto Nāciju Statūtiem ir lielāks spēks nekā jebkuriem citiem pienākumiem, ieskaitot pienākumus atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai un EK līgumam. Šis pārkums attiecas uz Drošības padomes lēmumiem.

Kaut arī Kopiena nav ANO dalībniece, tai atbilstoši Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam tomēr ir saistoši pienākumi, kas izriet no Apvienoto Nāciju Statūtiem, tādā pašā mērā kā tās dalībvalstīm. Pirmkārt, Kopiena nevar pārkāpt pienākumus, kas uzlikti tās dalībvalstīm atbilstoši Statūtiem, ne arī kavēt to izpildi. Otrkārt, tai ir jāpieņem visas vajadzīgās tiesību normas, lai ļautu Kopienas dalībvalstīm izpildīt savus pienākumus.

Likumības kontroles, ko šajā gadījumā veic Pirmās instances tiesa, apmērs

Pirmās instances tiesa atzīmēja, ka apstrīdētā regula aprobežojas ar Drošības padomes lēmumu īstenošanu Kopienā. Tādējādi jebkāda iekšējā šīs regulas likumības kontrole nozīmētu to, ka Pirmās instances tiesa netieši izvērtē attiecīgo lēmumu likumību. Tomēr, ņemot vērā iepriekš minēto pārkuma noteikumu, pār šiem lēmumiem pēc būtības nav veicama Pirmās instances tiesas kontrole un to likumība attiecībā uz Kopienu tiesībām vai Kopienu tiesībās atzītajām pamattiesībām, kaut arī netieši, nav apstrīdama. Tieši pretēji – Pirmās instances tiesai ir jāinterpretē un jāpiemēro šīs tiesības pēc iespējas saderīgi ar dalībvalstu pienākumiem, kas izriet no Apvienoto Nāciju Statūtiem.

Tomēr Pirmās instances tiesa ir tiesīga kontrolēt apstrīdētās regulas un netieši – Drošības padomes lēmumu, kurus īsteno šī regula, likumību attiecībā uz pārākām vispārīgām starptautisko tiesību normām, kuras pieder pie *jus cogens*, kas ir uzskatāma par starptautisko publisko tiesību sistēmu, no kuras nevar atkāpties ne ANO dalībvalstis, ne arī tās iestādes. Pie tām pieder tostarp arī imperatīvās normas, kas vērstas uz cilvēka pamattiesību vispārīgu aizsardzību.

Prasītāju ar *jus cogens* aizsargājamās pamattiesības

³ Otrā izskatāmo lietu grupa attiecas uz ierobežojošiem pasākumiem, ko veic Kopiena pret personām un organizācijām, kas saistītas ar terorismu, bet nav saistītas ar Osamu bin Ladenu, *Al-Qaida* un *Taliban*, un ko Drošības padome nav īpaši identificējusi.

⁴ EKL 301. un 60. pants.

⁵ Pamatojoties uz EKL 301. un 60. pantu kontekstā ar EKL 308. pantu.

Pirmās instances tiesa atzina, ka apstrīdētajā regulā paredzētā līdzekļu iesaldēšana nepārkāpj prasītāju pamattiesības, ko aizsargā *jus cogens*. Apstrīdētā regula skaidri paredz iespēju pēc ieinteresēto personu pieteikuma izdarīt atkāpi, lai ļautu pieeju līdzekļiem, kas vajadzīgi pamatizdevumu segšanai. Tādējādi ne šo pasākumu priekšmets, ne arī sekas nav cietsirdīga vai pazemojoša apiešanās ar prasītājiem.

Prasītājiem tāpat arī netiek patvaļīgi atņemtas tiesības uz īpašumu, ja vien šīs tiesības aizsargā *jus cogens*. Līdzekļu iesaldēšana ir Apvienoto Nāciju likumīgas cīņas pret starptautisko terorismu daļa un [līdzekļus] saglabājošs pasākums, kas atšķirībā no konfiskācijas neattiecas uz ieinteresēto personu tiesību uz īpašumu – finanšu aktīvu – būtību, bet tikai uz to izmantošanu. Turklāt Drošības padomes rezolūcijas paredz vispārīgās sankciju sistēmas periodiskas atkārtotas izvērtēšanas mehānismu un procesu, kas ļauj ieinteresētajām personām ar savu valstu starpniecību iesniegt Sankciju komitejai pieteikumus par viņu litu atkārtotu izvērtēšanu.

Attiecībā uz tiesībām uz aizstāvību Pirmās instances tiesa atzina, ka neviena *jus cogens* norma neparedz ieinteresēto personu uzklauššanu Sankciju komitejā. Attiecībā uz līdzekļus saglabājošo pasākumu, kas ierobežo īpašuma pieejamību, ieinteresēto personu pamattiesību ievērošana arī nenozīmē to, ka viņiem tiek paziņoti fakti un pret viņiem vērstie pierādījumi, jo Drošības padome uzskata, ka tas nav pieļaujam starptautiskās sabiedrības interešu nodrošināšanas dēļ. Pirmās instances tiesa tomēr atzīst, ka ieinteresētās personas jebkurā brīdī ir tiesīgas ar savas valsts iestāžu starpniecību vērsties Sankciju komitejā, lai tiktu panākta viņu svītrosana no to personu saraksta, pret kurām ir paredzētas sankcijas⁶.

Pirmās instances tiesa nosprieda, ka Kopienas iestādēm vairs nav pienākuma uzklaušīt ieinteresētās personas, ņemot vērā to, ka šīm iestādēm nav izvērtēšanas brīvības, īstenojot Drošības padomes noteiktās sankcijas.

Attiecībā uz tiesībām uz efektīvu tiesisko aizstāvību Pirmās instances tiesa atzīmēja, ka prasītāju celtās prasības ietvaros tā veic apstrīdētās regulas iekšējo likumības kontroli attiecībā uz to, vai Kopienas iestādes ir ievērojušas uz to rīcību attiecināmo pilnvaru noteikumus, kā arī likumības noteikumus un noteikto kārtību. Tāpat tā kontrolē arī regulas likumību, tostarp no formālās un materiālās piemērojamības, tās iekšējās saderības un samērīguma attiecībā uz Drošības padomes rezolūcijām viedokļa. Pirmās instances tiesa tāpat kontrolē regulas un netieši – Drošības padomes rezolūciju – likumību attiecībā uz *jus cogens*.

Pirmās instances tiesai tomēr nav netieši jākontrolē Drošības padomes rezolūciju atbilstība pamattiesībām, ko aizsargā Kapienu tiesiskā kārtība, ne arī jāpārliedz, vai nav pieļauta kļūda, Drošības padomei izvērtējot faktus un pierādījumus, uz kuriem tā balstās veikto pasākumu pamatojumam, ne arī netieši jākontrolē šo pasākumu piemērotība un samērīgums. Šādā gadījumā, nepastāvot starptautiskai tiesai, kas būtu pilnvarota pieņemt spriedumus lietās, kas ierosinātas pret Sankciju komitejas lēmumiem, prasītājiem nav nekādu tiesiskās aizsardzības iespēju.

Tomēr šis trūkums prasītāju tiesiskajā aizstāvībā kā tāds nav pretējs *jus cogens*. Pirmās instances tiesa atzina, ka tiesības vērsties tiesā nav absolūtas. Šajā gadījumā tās ierobežo Sankciju komitejas jurisdikcijas neaizskaramību. Prasītāju intereses, lai to lieta tiktu izskatīta

⁶ Šajā gadījumā šī atkārtotas izvērtēšanas procedūra ļāva atbloķēt līdzekļus divām personām – Adenam [*Aden*] un Ali [*Ali*], kuri tā rezultātā atteicās uzturēt prasību Pirmās instances tiesā.

tiesā pēc būtības, nav pietiekamas, lai gūtu pārsvaru pār būtiskajām vispārējām interesēm uzturēt starptautisko mieru un drošību pret draudiem, ko skaidri noteikusi Drošības padome.

Līdz ar to Pirmās instances tiesa prasības noraidīja kā nepamatotas.

ATGĀDINĀJUMS: Apelācijas sūdzību, kas aprobežojas tikai ar tiesību jautājumiem, par Pirmās instances tiesas nolēmumu var iesniegt Eiropas Kopienu Tiesā divu mēnešu laikā no nolēmuma paziņošanas brīža.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pieejams šādās valodās: visās

Pilns sprieduma teksts atrodams Tiesas Interneta mājas lapā

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=lv>

Parasti tas pieejams pēc plkst. 12.00 (CET) pasludināšanas dienā.

Ja vēlaties iegūt plašāku informāciju, sazinieties ar Gitte Stadler kundzi,

tālr.: (00352) 4303 3127, fakss: (00352) 4303 3656